

Deček in lastovka.

Deček.

Torej sèmkaj lahkokrile
Lastovke ste nanosile
Gnezdo za svoj mladi rôd.
Gor nad naša šolska vrata,
Kamor deske naš so ata
V miren vam pribili kôt.

Rade imate mladiče,
Pridno nosite črviče,
Da ne védo, kaj je glad;
Le nosite, mi pa vémo,
Da motiti vas ne smémo,
Čisto varen vaš je grad.

Lastovka.

V šolo, deček, zvon te vábi,
Čas učenja dobro rábi,
Pridno uči vsak se dan!

Učeniki neprestáno
Vam drobijo dušno hráno,
Slušaj miren in skrbán!

Fr. Krek.

Pri babici.

Mnoga, premnoga opravila mi niso dopuščala, da bi bil pretečeno leto kakor po navadi obiskal svojo dobro babico. Druga leta sem to storil také-le: Izbral sem si o počitnicah dobrih štirinajst dnij in se odpotil tjà gori na Gorenjsko, kjer sem v dédni hiši poleg svoje mile babice preživel dokaj ugodnih trenutkov. Saj je pa tudi v poznem poletji kaj ugodno bivati tamkaj, kjer se Sava in Sora stekati, kjer se ti razveseljuje okó pri prijaznem razgledu na bližnje hòlmce in strme, ponosne goré, ki se vzdigajo tam zádalj v daljavi. Ugodnih izprehodov je bilo dovolj, dobrih prijateljev dovolj in pri vsem tem sem imel tudi svojo milo babico, katero sem ljubil nad vse in vedno z veseljem poslušal njeno priprosto, národno govorico. Ženica dobra kot dober dan. Leta — nosi jih vže dva in osemdeset na hrbtu — niso mogla uničiti njene vesele, živahne pravi. Pač je sirota vže precej vkupe zlezla, pač ji je čas izoral globoke brazde na ljubeznivem licu, pač so se ji lasjé vsi vže posrebrnili, ali ona je ostala vesela in delavna kot je bila nekda.

Pretečeno leto sem toraj zakásnil obiskati o počitnicah babico, vender mi ni uteklo, da bi, sicer pozno, vender saj na nekoliko trenutkov ne prišel k njej. Tisti dan pred vsemi Svetimi sem se pripeljal v belo Ljubljano, a od ondot odpeljala sva se z bratom popóludne na Gorenjsko. Oj pusto jesensko popóludne, prav primerno žalosti, v katero se je zavilo takrat vse, po mestu in vaséh. Ljudje so hiteli kar v tolpah z venči in svečicami na pokopališče, po gorah so se vlekle goste megle in dežek je počasi rosikal. Ni čudno, da sem se tudi jaz spominal milih pokojnikov, saj sem jih imel dovolj in zato mi je tudi vožnja bila kratka, in še prej, nego sem si mislil, ustavil se je zopet vlak, kjer mi je bilo izstopiti. Najprej sem krenil k teti, katera mi je bila bližja, ker babica stanuje skoraj pol ure od železnice. To mi se je teta čudila. Nadejala se me ni z bratom niti najmanje in zato ni čudno, da mi je postregla z vsem, kar je imela. Mastna klobasica bila je kar najedenkrat skuhana, kozarček vina in večerja je bila gotova. Čas je v prijetnem pogovoru potekel hitro in bila je vže temna noč, ko sva se z bratom odpotila k

babici. Zvonovi so zvonili po župnih in podružničnih cerkvah milo in otožno in opominjali pobožni národ, da se spomni svojih pokojnih. In res! ni je tega večera ondù hiše, kjer bi ne zmolili vse tri dele rožnega venca in pa še mnogo drugih molitev za verne duše, češ: Pokoj večni, daj jim Gospod, in večna luč naj jim sveti!

Ko sva se vže približala vasi, kjer stanuje babica, ugibala sva z bratom, bodeva li še videla v hiši luč, ali nè. Vender ni je več bilo. Vlegli so se vže k počitku. Ni bilo toraj drugače, nego potrkati na okno.

— Kdo je božji? — oglasil se je v sobi strije.

— Domači — odgovoril sem jaz veselo in ni bilo treba dolgo čakati, ker so se za nekoliko trenutkov vže vrata odprla in pred nama je stal strije, moj dobri strije Lovrenec.

— Pa zdaj-lé prideta, kdo bi si mislil? dejal je in nama stiskal veselo roké.

— Nù, da sta le tukaj, da sta le tukaj. Mislil sem, Janko, da te letos ne bom videl, pa si vender mož beseda. Poglej no človek, ko bi saj kaj vedeli, bi se bilo kaj pripravilo — hitel je kar neprestano in naju gledal od pete do glave.

Nù, v tem so vže vrata od stranske sobe zaškripala, a na vratih se je pokazala babica. — Saj sem dejala, da je nekaj! Prav vlegla sem se in molila. Začula sem nekaj znan glas in takój sem si mislila: ti si! Vender nisem hotela prav verjeti. Nù, pa si prišel in prav je takó. Želela sem te vže videti. —

— Pozdravljeni, babica. Kako ste, živi in zdravi?

— Ej prav taka je; kako pa ti? —

— Dobro, le mnogo opravila, mnogo opravila. —

— To je dobro, se vsaj ne dolgočasiš. In pa, kjer je dela dosti, tam skušnjavec ne more blizu. Kaj vama pa bomo zdaj dali? Malo ne bi škodilo — — —

— Prav nič, prav nič, babica, midva sva vže večerjala in ne potrebujeva ničesar, kar doli sedite, da se kaj porazgovorimo. —

Vender ni tako lahko babice pregovoriti. Dobra žena precej misli Bog vé na kako zamero, če ni precej nekaj na mizi. Po dolgem pregovarjanji se je vender potolažila, da-si ji nisem mogel zabraniti, da bi ne bila šla gori pod streho po nekoliko rdečih jabolk, katere je postavila tjà pred naju. Ni mi bilo zánje, vesel sem bil, da sem pri babici.

Pripovedovanja je bilo obilo, saj se nismo videli vže več kot jedno leto. Strije, priprosta, vender plemenita duša, on je bolj molčal, le sedel je k meni in bratu ter raju gledal z odprtimi ustnicami. Poznam ga dobro; gostobeseden ni, neroden tudi dovòlj, vender dober, preveč dober. Tega človeka ni, kateremu bi on kedàj rekel samo jedno žal besedico. Zato je pa babica več govorila. Pripovedovala je, kako je bila na domačem pokopališču in okrasila dedekov in strijčev grob. Kar lepo ju je bilo videti. Natrgala je doma polno perišče „roženkravta,“ kateri vedno poganja na njenih oknih, vzela belih jesenskih cvetic, katere cvetó v vrtu pred hišo in iz vsega tega sestavila na grobu veliko srce, katerega je potem še s svečicami olepšala.

— Naj bode — dejala je — naj vedó naši pokojniki, da se jih še spominjamo. Vidimo se tako skoraj gori nad zvezdami, upam trdno. Ona sta se vže osvobodila posvetnega trpljenja, mi pa še nè. Ej, prav nič jim gori ne manjka. Vsega imajo dovòlj.

Tako je govorila babica, jaz sem se pa spomnil svojega dedeka, katerega vže dolgo krije zelena ruša. Bil sem še deček v prvih šolah, ko je prihajal v Novo mesto s kolovrati na sejme. Vsakega sejma sem se njega najbolj veselil, vender včasih tudi zamán, ker je prihajal le na večje sejme zaradi prevelike daljave. Bil je tudi dober možiček in nisem takrat mislil, da ga bode babica za toliko let preživela. Večkrat je prinesel s seboj jabolk, a po zimi suhih češpelj in krljev, s katerimi sem si tako rad posladkal razvajeni želodček. In pri odhodu mi je ostala v roki vselej najmanje po jedna svetla dvajsetica, včasih, ko je bila dobra kupčija, tudi po več in to ni kar si bodi. Vender, ko sem bil še v mestu, legel je dedek v grob, ker ga je mučila dolgo časa huda naduha, dokler ga ni naposled zadušila. Pokojni strije France je bil pa siromak, da nikoli tega. V svoji mladosti je bil korenjak, da mu ga ni bilo niti v deveti župniji ravnega. Francetov Francè je bil mladeneč, da je kaj, zato so ga pa tudi k vojakom vzeli. Ali v njegovo nesrečo. Konj ga je vrgel raz sebe in od tedaj ni bil več zdrav. Lotila se ga je božjast, govoriti ni več mogel, kakor govorimo mi, nego komaj razumljivo je stokal a udje so mu bili tako slabi, da se je le na palico opiraje in se držeč za steno naprej pomikal. Kako sem pač večkrat želel, da bi ga ljubi Bog poklical k sebi in tako rešil njegovega trpljenja, ali vender se je mučil tako skoraj celih dvajset let in si izvestno s svojim trpljenjem zaslužil nebesa. Teh dveh pokojnikov smo se z babico živo spominjali in si o njiju pripovedovali, da je čas naglo potekal in dospél naposled res vže zadnji čas, da se spravimo k počitku.

Vselej sem se veselil, kako bodem prenočil pri babici. Postelj ni bilo ravno na izbiro, saj bi ne bilo niti prostora zánje. Saj je starikava peč zavzemala malo ne četrtno sobe in gori nad zapeček se je navadno spravil strije Lovrenec, če ga ni pretekel moj bratranec, razposajeni Jože. Lepa, bela javorova miza je vzela tudi precej prostora, v kotu je bilo razpelo, pod razpelom velika podoba sv. Roka z ranjeno nogo in popotno palico, kateri je priromal iz cerkve v hišo moje babice, ko so se v lični vaški cerkviči prečiste Device Marije delali novi žrtveniki. Moj ded je bil vaški veljak in je mnogo pripomogel, da so se napravili žrtveniki, zato je pa tudi dobil sv. Roka, kateri se je čuval v hiši, da-si vže star in na pol trohljiv, vender kot najdražja svetinja. Okoli in okoli stene so se razprostirale bele klopi; da so bile vedno čiste, skrbela je vže babica, a poleg njih je stala in še stoji mizarska mizica, kjer je moj dedek tako spretno izrezoval kolovrate in vretena, da so vsi najraje pri njem kupovali. Na drugi strani je lepa omara, na nji križ pod steklom, razno posodje in blagoslovljena sveča. Iz vsega tega se vidi, da postelja prav za prav res nima prostora v hiši. Nù, nič zato!

Kakor takrat, ko sem prihajal še na počitnice k babici, tako je tudi ta večer prinesel moj strije na mojo izrečno željo nekoliko naramnih košev lepo dišečega sená, razprostrle so se čezenj snežno bele rjuhe in spalo se je takó, da nikoli tega. Jaz se na taki postelji najbolje počutim. Pa če te še babica in tako dobra babica, kakeršno imam jaz, spravi v posteljo in potem prekriža s svojim nagubanim palcem, kdo ne bi spal dobro?! In spal sem tudi, dokler me niso zjutranji zvonovi prebudili, kateri so zopet zvonili k molitvi za pokojnike, a meni se je bilo poslavljati od babice in dragih sorodnikov. Kdo vé, če jo bodem še kedaj videl?

Janko Barle.